

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KOMISIONI QENDROR I ZGJEDHJEVE

KOMISIONIERI SHTETËROR I ZGJEDHJEVE

Data: 14.3.2023

Nr: 172

Ora: 16:00

V E N D I M

P Ë R

**SHQYRTIMIN E KËRKESËS SË "PARTISË DEMOKRATIKE" PËR REGJISTRIMIN SI SUBJEKT ZGJEDHOR
PËR ZGJEDHJET PËR ORGANET E QEVERISJES VENDORE TË DATËS 14 MAJ 2023**

Sot më datë 14.3.2023, në seancë publike, mora në shqyrtim kërkesën me palë si më poshtë:

Kërkues: Partia Demokratike e përfaqësuar nga kryetari z. Lulzim Basha

Objekti: Regjistrimi i "Partisë Demokratike" si subjekt zgjedhor për zgjedhjet për organet e qeverisjes vendore të datës 14 maj 2023.

Baza ligjore: Neni 64, i ligjit nr.10019, datë 29.12.2008, "Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë", të ndryshuar.

Në përfundim të shqyrtimit administrativ dhe pasi vlerësova dokumentacionin përkatës,

V Ë R E J:

Nga aktet dokumentare që janë paraqitur për të mbështetur kërkesën për regjistrim të Partisë Demokratike, rezulton se çështja e legjitimitetit për të kërkuar regjistrimin e kësaj partie si subjekt zgjedhor është objekt i shqyrtimit administrativ.

Data: 14.3.2023 Nr: 172
Ora: 16:00

Për shqyrtimin e kërkesës "Partisë Demokratike", për regjistrimin si subjekt zgjedhor për zgjedhjet për organet e qeverisjes vendore të datës 14 maj 2023.

Kërkesa për regjistrimin e Partisë Demokratike është paraqitur me nr. 1337 Prot datë 6.3.2023 nga zoti Indrit Sefa, përfaqësues i kësaj partie në KQZ, i autorizuar për paraqitjen e kërkesës nga kryetari Lulzim Basha. Autorizimi mban datën 18 mars 2022.

Z. Sali Berisha ka depozituar pranë Komisionit Qendror të Zgjedhjeve kërkesën me nr.1329 prot, datë 5.3.2023, për t'u regjistruar si subjekt zgjedhor në zgjedhjet për organet e qeverisjes vendore që do të zhvillohen në datën 14 maj 2023.

Në vlerësim paraprak të këtyre dy kërkesave, bërë edhe në seancën e datës 9.3.2023 rezulton se z. Sali Berisha nuk ka legjitimitetin për të kërkuar regjistrimin e Partisë Demokratike si subjekt zgjedhor për zgjedhjet për organet e qeverisjes vendore të datës 14 Maj 2023.

Është fakt ligjor se z. Lulzim Basha është kryetar i Partisë Demokratike.

(1).

Regjistrimi dhe funksionimi i partive politike rregullohet me ligjin nr. 8580 datë 17.02.2000 "Për partitë politike", i ndryshuar. Sipas nenit 9 të këtij ligji "*Regjistrimi i partive politike bëhet në Gjykatën e Shkallës së Parë të Rrethit të Tiranës, e cila mban regjistrin e partive politike. Në regjistrin e partive politike shënohet numri rendor i regjistrit, numri i aktit, numri i vendimit gjyqësor, data e shpalljes, dispozitivi i vendimit, **emri i plotë i partisë**, inicialet e partisë, stema e partisë, përshkrimi i konfiguracionit të vulës, emri i kryetarit, numri i anëtarëve themelues, shënime për ndryshimin e emrit, konfiguracione të vulës ose të kryetarit të partisë, fshirjes apo mbarimit të veprimtarisë së subjektit, data e bërjes së shënimit, emri, si dhe nënshkrimi i nëpunësit kompetent*".

Në kuptim të kësaj dispozite i vetmi dokument zyrtar, i cili na jep të dhëna mbi emrin e kryetarit të partisë është regjistri i partive politike i Gjykatës së Rrethit Tiranë. Kështu nga vërtetimi i datës 1 Mars 2023 i lëshuar nga Zyra e këtij Regjistri rezulton se kryetar i Partisë Demokratike është z. Lulzim Basha.

Mbi faktin ligjor se z. Lulzim Basha është kryetar i PD, konkludohet se vetëm ky i fundit ka legjitimitetin të paraqesë kërkesën për regjistrimin e kësaj partie si subjekt zgjedhor. Nuk ka asnjë pengesë ligjore që kryetari i partisë të autorizojë një person tjetër për të paraqitur këtë kërkesë.

Sikurse çdo akt tjetër përfaqësimi edhe autorizimi i kryetarit të partisë dhënë një personi tjetër për të kryer ky i fundit (në këtë rast) procedurat e regjistrimit të partisë si subjekt zgjedhor, duhet të jetë i qartë në kuptim të veprimit apo veprimeve që duhet të kryejë përfaqësuesi/i autorizuari.

Kështu sipas këtij autorizimi (datë 18 Mars 2022) z. Indrit Sefa (ai veçmas ose personat e tjerë të autorizuar në këtë akt) ka të drejtën që "lidhur me zgjedhjet vendore 2023 sipas datës së caktuar nga Dekreti i Presidentit të Republikës.....të nënshkruajë vetë ose të autorizojë persona të tretë për të nënshkruar dokumentet për regjistrimin e Partisë Demokratike (PD)..."

Në vlerësim të përmbajtjes së këtij autorizimi çmohet se atij i mungon qartësia në lidhje me tagrat që ka i autorizuari. Autorizimi nuk është qartësisht për zgjedhjet e datës 14 Maj 2023. Dhe nuk është as për të gjitha zgjedhjet që mundet të zhvillohen në vitin 2023.

Nga ana tjetër në kushtet kur pretendohet se kryetari i partisë ka dhënë dorëheqjen dhe funksionet e tij i kryen nënkryetari, a është më i vlefshëm ky autorizim?

(2).

Neni 64 gërma “e” e Kodit Zgjedhor përcakton se për t’u regjistruar si subjekt zgjedhor për çdo lloj zgjedhjeje, një parti politike **duhet** të paraqesë në KQZ, krahas dokumenteve të tjerë edhe deklaratën **me shkrim të nënshkruar nga kryetari i partisë politike** ku përmendet angazhimi solemn për refuzimin për të marrë pjesë në praktika të blerjes së votës, marrjes së financimeve, etj.

Në pamje të parë deklarata duket si nje element formal dhe jo i lidhur ngushtësisht me pranimin e kërkesës për regjistrim të një partie politike dhe vlefshmërinë e procesit të regjistrimit të partisë politike si subjekt zgjedhor. Por në fakt në kuptim të përmbajtjes të normës (nenit 64, pika 2 germa “e”) nuk është kështu.

Formulimi i mësipërm i kësaj dispozite nuk lë vend për kuptime/interpretime të tjera veç atij se paraqitja e këtij dokumenti **është kusht** (duhet) për pranimin e kërkesës për regjistrim të një partie politike si subjekt zgjedhor.

Për të kuptuar rëndësinë dhe vlefshmërinë juridike të një procesi bazuar edhe në një aspekt formal të tij, sjell si shembull zgjedhjen e Presidentit të Republikës dhe aktin e betimit të tij. Presidenti i Republikës zgjidhet nga Kuvendi.

Vendimi i Kuvendit për zgjedhjen e Presidentit nuk i jep atij automatikisht të drejtën për të ushtruar funksionin pa bërë betimin. Betimi është vërtet një akt formal, është një akt solemn, por mos kryerja e tij sikurse përcaktohet në Kushtetutë nuk e lejon Presidentin të fillojë ushtrimin e detyrës.

Po të njëjtën vlerë juridike në lidhje me pranimin e kërkesës për regjistrim të partisë politike si subjekt zgjedhor, mbart edhe Deklarata Solemne referuar nenit 64 pika 2 gërma “e” e Kodit Zgjedhor.

(3).

Nga ana tjetër ky dokument (Deklarata) duhet të jetë në përmbajtje dhe në formë sipas parashikimeve po të nenit 64, pika 2 gërma “e” e Kodit Zgjedhor.

Rezulton se Deklarata Solemne nuk është nënshkruar nga kryetari i partisë z. Lulzim Basha, por është nënshkruar nga nënkryetari, z. Enkeled Alibeaj.

Nënshkrimi nga nënkryetari Alibeaj është bërë në bazë të autorizimit që z. Lulzim Basha si kryetari PD ka lëshuar në datën 18 Mars 2022.

Përfaqësuesi i PD në KQZ, z. Indrit Sefa pretendon se z. Alibeaj e ka të drejtën të nënshkruajë edhe Deklaratën Solemne të angazhimit, pasi është i autorizuar nga kryetari i partisë për ta bërë këtë. Ky pretendim nuk ka bazë ligjore.

Deklarata solemne e kryetarit të partisë sipas asaj që përcakton neni 64, pika 2 gërma “e” e Kodit Zgjedhor **duhet të nënshkruhet vetëm nga kryetari i partisë.**

Përmbajtja e nenit 64 të Kodit Zgjedhor është shumë e qartë në lidhje me përgjegjësinë që kryetari i partisë ka për të marrë angazhimin solemn në emër të partisë për refuzimin për të marrë pjesë në praktika të blerjes së votës, marrjes së financimeve etj. Ky angazhim është një përgjegjësi personale e kryetarit të partisë dhe si e tillë kjo përgjegjësi nuk mund të jetë e transferueshme tek asnjë i tretë.

Karakteristika e (i) solemnitetit e deklaratës, si dhe përcaktimi se deklarata (ii) **duhet** të jetë e **nënshkruar** nga kryetari i partisë tregojnë qartë se ai dokument është një akt ekskluziv vetëm i kryetarit të partisë. Si solemniteti, ashtu edhe urdhërimi për nënshkrim me titullim të përcaktuar nuk mund të delegohen, përveçse nëse ligji ka përcaktuar ndryshe. E në këtë rast nuk ka një përcaktim ndryshe si nga Kodi Zgjedhor ashtu edhe nga pjesa tjetër e legjislacionit në fuqi.

Përgjegjësia vetëm e kryetarit të partisë për të bërë këtë deklaratë për analogji është e njëjtë me përgjegjësinë e një dëshmitari. Përgjegjësia e një dëshmitari në një proces gjyqësor, apo edhe administrativ nuk mund të transferohet tek të tretë. Ajo është gjithmonë dhe tërësisht një përgjegjësi personale.

Edhe solemniteti i aktit të një funksioni publik nuk mundet të transferohet. Për analogji akti solemn i betimit të Presidentit të Republikës, apo të gjyqtarit të gjykatës së lartë, apo i ministrit, etj, nuk është një akt që mundet të transferohet duke u autorizuar tek të tretë.

Nëse deklarata angazhuese e kryetarit të partisë do të lejohej të paraqitej edhe nga një person tjetër i autorizuar nga kryetari, atëherë ligjvënësi nuk do të ishte kujdesur që **ta përkufizonte atë si solemne**. Gjithashtu ligjvënësi nuk do të ishte kujdesur të tregonte qartë se ajo (deklarata) duhet të jetë **e nënshkruar nga vetë kryetari i partisë.**

Përndryshe formulimi i dispozitës në fjalë do të mjaftohej vetëm me një përmbajtje të tillë: “për t’u regjistruar si subjekt zgjedhor për çdo lloj zgjedhjeje, një parti politike **duhet** të paraqesë në KQZ:

- *deklaratën nga kryetari i partisë politike ku përmendet angazhimi për refuzimin për të marrë pjesë në praktika të blerjes së votës, marrjes së financimeve apo përfitimeve të kundërligjshme, etj”.*

Nëse formulimi do të ishte i tillë si më sipër, atëherë në këtë rast mund të kishte vend të interpretohej se Deklarata mund të nënshkruhet edhe nga një person tjetër i autorizuar nga kryetari i partisë.

Përfaqësuesi i PD në KQZ, z. Sefa pretendoi se është fakt i njohur botërisht që prej marsit 2022 z. Lulzim Basha ka dhënë dorëheqjen si kryetar i PD-së. Ndaj në këto kushte, sipas atij, nuk është e mundur që z. Basha të nënshkruajë Deklaratën Solemne.

Ky pretendim nuk ka asnjë bazë ligjore. Fakti që kryetari i partisë “nuk gjendet”, sepse ka dhënë dorëheqjen nuk përlligj mos paraqitjen e Deklaratës sipas përcaktimit të ligjit.

E nga ana tjetër ky pretendim vjen në kontradiktë me veprimet/kërkimet konkrete të bëra nga të autorizuarit prej z. Lulzim Basha në kuadër të procesit të regjistrimit të PD si subjekt zgjedhor.

Kur është rasti për të legjitimuar kërkesën për regjistrim të PD si subjekt zgjedhor kundrejt pretendimit të z. Sali Berisha se është ai që ka legjitimitetin për të kërkuar regjistrimin e PD si subjekt zgjedhor, nga i autorizuari prej z. Lulzim Basha dhe përfaqësuesi i PD në KQZ z. Sefa sillet si provë fakti juridik i pasqyruar në vërtetimin e Zyrës së Regjistrimit të partive Politike i gjykatës së rrethit Tiranë sipas të cilit ligjërisht kryetar i PD është z. Lulzim Basha.

Kur u kërkohet që përderisa z. Lulzim Basha është kryetar i Partisë Demokratike dhe është ai që duhet të përmbushë të gjitha detyrimet që Kodi Zgjedhor i ngarkon atij posacërisht, atëhere sillet në vëmendje pretendimi se z. Lulzim Basha ka dhënë dorëheqjen si kryetar dhe se ky është një fakt i njohur publik. E për këtë shkak, sipas pretenduesit nuk është e mundur që atij t’i merret nënshkrimi për Deklaratën Solemne. Sipas tij (z. Sefa) nënshkrimi i saj nga i autorizuari z. Enkelejd Alibeaj është në përputhje me parashikimet e nenit 64 të Kodit Zgjedhor.

Sikurse arsyetuar nënshkrimi i Deklaratës Solemne është një përgjegjësi e kryetarit të partisë e patransferueshme.

Ajo mund të nënshkruhet edhe nga nënkryetari i partisë, por kjo mund të ndodhë vetëm në kushtet kur kryetari i partisë nuk është në detyrë. Është rasti kur ai ka dhënë dorëheqjen, apo ka ndërruar jetë, apo nuk mundet të ushtrojë funksionet e kryetarit për arsye objektive, etj. Në këtë rast do të duhet që organet e tjera të partisë të depozitojnë në gjykatë njoftimet dhe kërkesat përkatëse sipas të cilave kërkohet që funksionet e kryetarit t’i marrë personi, apo organi që sipas statutit të partisë e ka këtë të drejtë.

Vendimi, apo vendimet e mundshme të organeve përkatëse të partisë sipas të cilave kompetencat e kryetarit, i kanë kaluar personit, apo organit përkatës të partisë depozitohen në regjistrin e partive.

Vetëm gjykata vlerëson legjitimitetin e ushtrimit të rolit të kryetarit nga një organ tjetër i partisë në kushtet kur kryetari për një arsye ose për një tjetër nuk është në detyrë.

Kështu edhe në rastin konkret, kryetari i PD z. Lulzim Basha ka dhënë dorëheqjen që prej Marsit 2022.

Për vetë kryetarin (apo ish-kryetarin e PD z. Basha) nuk ka asnjë detyrim ligjor për ta formalizuar aktin e dorëheqjes e për më tepër për ta paraqitur atë përpara ndonjë institucioni publik. Ai është i përlligjur në mos interesin e tij në lidhje me administrimin ligjor të aktit të dorëheqjes.

Por organet e tjera drejtuese të partisë, si nënkryetari, apo sekretari i përgjithshëm, apo kushdo tjetër që sipas statutit mendohet se mundet të marrë funksionet e kryetarit kur ai ka dhënë dorëheqjen, apo edhe një palë tjetër e interesuar (ndoshta edhe anëtar i partisë) do të duhej të depozitonin në Gjykatën e rrethit Gjyqësor Tiranë njoftimin, sipas të cilit kryetari i PD z. Basha ka dhënë dorëheqjen, si dhe aktin sipas të cilit PD drejtohet tani nga nënkryetari i saj z. Enkelejd Alibeaj.

Si ligji për partitë politike, ashtu edhe Kodi Zgjedhor, apo edhe ndonjë ligj tjetër nuk e detyrojnë një parti politike që në kushtet kur kryetari ka dhënë dorëheqjen, të zgjedhin detyrimisht kryetarin e ri. Për arsye dhe interesa të vetat, partia mund të vendosë që ajo për një kohë, sipas përcaktimeve të statutit të saj, të drejtohet dhe të përfaqësohet nga nënkryetari, apo nga ndonjë organ tjetër i partisë.

E në këtë rast ky organ ka të gjitha atributet e kryetarit dhe njihet edhe nga të tretët si i tillë, edhe pse formalisht nuk është kryetari i partisë.

Organet e tjera drejtuese të PD, pasi z. Basha dha dorëheqjen (sipas tyre) kanë patur rreth një vit kohë në dispozicion për të bërë depozitimet e akteve si më sipër përmëndur në Zyrën e Regjistrimit të partive politike në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë. Vetëm kështu z. Alibeaj, si nënkryetar i PD do të kishte përfituar të gjitha kompetencat e kryetarit të PD duke mos qënë formalisht i tillë.

Në kushtet kur në Zyrën e Regjistrimit të partive politike të Gjykatës së Rrethit Tiranë nuk është bërë njoftimi i dorëheqjes së z. Lulzim Basha si kryetar, si dhe nuk është bërë depozitimi i aktit sipas të cilit (bazuar në statutin e PD), është z. Alibeaj ai që ushtron detyrën e kryetarit, atëhere ai si nënkryetar i PD mund të pranohet se i ushtron disa kompetenca, apo edhe pjesën më të madhe të kompetencave formale të kryetarit të PD, por nuk mund të pranohet se i ushtron të gjitha, vecanërisht përgjegjësitë e këtij të fundit.

Kjo do të thotë se në kushte ai (z. Alibeaj ne cilësinë si nënkryetar) nuk mundet të nënshkruajë Deklaratën Solemne.

Në vlerësim përfundimtar të sa më sipër arsyetuar, rezulton se si akti autorizues për personin që ka paraqitur kërkesën për regjistrim të Partisë Demokratike, ashtu edhe Deklarata e Angazhimit Solemn e kryetarit të Partisë Demokratike z. Lulzim Basha nuk përmbush kërkesat e nenit 64 të Kodit Zgjedhor.

PËR KËTO ARSYE:

Bazuar në nenin 19, pikat 1, shkronja "n", e 2, nenin 64, pika 2, gërma "e", të ligjit nr.10019, datë 29.12.2008, "Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë", të ndryshuar, si dhe nenin 9, të ligjit nr.8580, datë 17.2.2000, "Për partitë politike", i ndryshuar.

VENDOSA:

1. Të mos regjistroj “Partinë Demokratike” me kryetar z. Lulzim Basha, me shkronjat nistore “PD” ose “PDSH” si subjekt zgjedhor në zgjedhjet për organet e qeverisjes vendore të datës 14 maj 2023.
2. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë dhe publikohet në faqen elektronike zyrtare të Komisionit Qendror të Zgjedhjeve.
3. Kundër këtij vendimi mund të bëhet ankim në Komisionin e Ankimimeve dhe Sanksioneve brenda 3 (tre) ditëve nga shpallja e tij.

Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve

Ilirjan CELIBASHI